

*Santiago Gurtubai Izagirre*  
*Amorebieta-Etxano, Bizkaia (1912)*

Aurkibidea

## Biografia

1912an jaioakoa, Jauregizahar auzoko Arkotxe baserrikoa da. Artzaina izan da bizi osoan. Hainbat urtez paper-lantegian aritu izan da lanean.

## Zintak

### AMO-177

- **Proiektua:** IRALeren Bizkaiera Bilduma
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arroyo, Maria Luisa - Lauzirika, Joseba - Lizarribar, Pakita
- **Data:** 1985-10-29
- **Iraupena:** 80 min
- **Euskarria:** VHS Standard
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

# Pasarteak

## 1. Pinudiak eta artzaintza

- **Erref:** AMO-177/003
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:01:11. **Bukatu:** 00:02:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

### Laburpena:

Ardiak zergatik saldu zituen azaltzen du. Pinuaren aurretiko zuhaitzak izendatzen ditu. Ardiek ezkurak jaten zituzten.

## 2. Hamabi urterekin artzain

- **Erref:** AMO-177/005
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:03:47. **Bukatu:** 00:05:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

### Laburpena:

Hamabi urterekin mendian hasi zen, ardiekin. Baserrian ere lana izaten zuen.

## 3. Soldadutzako eta gerrako ibilerak

- **Erref:** AMO-177/007
- **Iraupena:** 0:04:33. **Hasi:** 00:06:31. **Bukatu:** 00:11:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

### Laburpena:

Soldadutza Melillan egin zuen. 34ko iraultzaren ondorioz, Kataluniara eraman zituzten, handik berriz Afrikara. Gerra hasi zenean, hiru urtez ibili behar izan zuen soldadu, etxera itzuli gabe. Gerrako ibilerak kontatzen ditu.

## 4. Mugarra inguruko mendiak

- **Erref:** AMO-177/009
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 00:13:05. **Bukatu:** 00:13:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

### Laburpena:

Mugarrenen ondoko mendiak izendatzen ditu eta haien altuera zehazten du.

## 5. Idiekin soroetan eta harrobietan

- **Erref:** AMO-177/011
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:14:48. **Bukatu:** 00:17:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

### Laburpena:

Idiekin goldaketan ibiltzen zen soro askotan. Soroa zena, pinua da orain. Harrobitik harriak garraiatzen ere aritzen zen idiekin.

## 6. Maiatzeko loretako kanta

- **Erref:** AMO-177/015
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:20:47. **Bukatu:** 00:22:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

### Laburpena:

Gazte sasoi oso gogorra izan zela dio. Kanta bat abesten du, maiatzeko loretako.

## 7. Laminei buruzko kontuak

- **Erref:** AMO-177/018
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:24:45. **Bukatu:** 00:27:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

### Laburpena:

Laminei buruzko kontuak kontatzen ditu. Laminek gauez argia ematen dutela dio eta arnas-hotsa ateratzen dutela. Laminak goizaldean agertzen direla dio, haitzarteetatik.

## 8. Kontu eta istorio zaharrak

- **Erref:** AMO-177/019
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:27:08. **Bukatu:** 00:29:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

### Laburpena:

Errotara joan eta desagertu egiten zen emakumearen kontua azaltzen du. Oilarrari orratza sartzen zioteneko kontua. Eibarren eskopetak egiten hasi zirenean desagertu omen ziren sorginak.

## 9. Ardi esnearen garraioa eta gazta

- **Erref:** AMO-177/022
- **Iraupena:** 0:03:46. **Hasi:** 00:33:06. **Bukatu:** 00:36:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

### Laburpena:

Berak esnea batu eta emazteak gaztak egiten ditu. Saldu egiten dituzte, etxean bertan. Gatzura edaten zuten. Esnea zelan garraiatzen zuten kontatzen du. Askok buruaren gainean eramaten zuten.

## 10. Haizeen izenak

- **Erref:** AMO-177/025
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:39:00. **Bukatu:** 00:42:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Natura » Meteorologia

### Laburpena:

Eguraldia iragartzen badaki. Haizeen izenak esaten ditu. Hego-haizeak euria urrunarazten duela dio. Lehortearengatik, abereekin larri dabilzala dio.

## 11. Ilargiaren eragina landareetan

- **Erref:** AMO-177/027
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:43:50. **Bukatu:** 00:45:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

### Laburpena:

Landareetan ilargiak daukan eragina azaltzen du.

## 12. Gerezi garratza sabeleko minarentzat

- **Erref:** AMO-177/029
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:48:40. **Bukatu:** 00:49:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

### Laburpena:

Anisetan egondako gerezi garratza erabiltzen zuten sabeleko minarentzat.

## 13. Herriko ospakizunak eta kantak

- **Erref:** AMO-177/030

- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:49:45. **Bukatu:** 00:51:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

**Laburpena:**

Herriko jaiak abuztuko bigarren igandean izaten dira. Urtarrilaren 22an beste ospakizun bat izaten da. Gabonetan eta Santa Ageda bezperan kantuz ibiltzen ziren. "Urte barri barri" errezitatzen dute.

## 14. San Juan bezperako araoak

- **Erref:** AMO-177/031
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:51:34. **Bukatu:** 00:52:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

**Laburpena:**

San Juan bezperan sua pizten zuten soroetan. Orduan errezitatzen zutena esaten dute, zatika.

## 15. Errege eguneko kantak

- **Erref:** AMO-177/032
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:52:30. **Bukatu:** 00:53:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Gabon kantak

**Laburpena:**

<p>Errege Egunean abesten zituzten kantuak errezitatzen dituzte.</p>

## 16. Arto-zurikina, artilea, haria eta lihoa

- **Erref:** AMO-177/033
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:53:05. **Bukatu:** 00:55:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Baserría » Baserriko lanak » Artzaintza
- Baserría » Baserriko lanak » Artoa
- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Lihoa (linua) eta ehuleak

**Laburpena:**

"Kapaixa" edo arto-zurikinarekin egindako oheak ezagutu ditu. Artilea baino lehenagokoa zen. Haria zelan egiten duten kontatzen du, txabilarekin. Lihoa zelan egiten zuten kontatzen du, pixka bat.

## 17. Lotarako kanta

- **Erref:** AMO-177/034
- **Iraupena:** 0:00:28. **Hasi:** 00:55:45. **Bukatu:** 00:56:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

### Laburpena:

Lotarako kanta abesten du.

## 18. Arropei usain goxoa emateko

- **Erref:** AMO-177/035
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:56:13. **Bukatu:** 00:59:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

### Laburpena:

Ereinotzarekin usaina ematen zioten arropari.

## 19. Abereen kumeen izenak

- **Erref:** AMO-177/038
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 01:00:55. **Bukatu:** 01:01:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

### Laburpena:

"Urrusa" edo zekorra esaten diote txahalari, emea ala arra den arabera. Txerriaren, ahuntzaren eta ardiaren kumeak izendatzen ditu.

## 20. Orduko inauterietako jantziak

- **Erref:** AMO-177/039
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 01:01:58. **Bukatu:** 01:03:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

### Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

### Laburpena:

Inauteriak lehen zelakoak ziren azaltzen du. Arropa zaharrekin, ardi-larruarekin eta antzekoekin mozorrotzen ziren.

**Ahotsak.eus**-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

*2026-08-29*

**CC-by-sa | Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com